

Tilfælde, at der kun var een Nabo omkring den hele Mose, medføre, at de Enkelte, der ere udlagte deres Part, ikke havde Ret til at bygge. Det er en aldeles urimelig Bestemmelse. Man har søgt at motivere den der ved, at de, som eie en Mose i Fællesskab, ifkun have Ret til at bruge den i Fællesskab. Dette synes at være en urimelig Betragtning, og i alt Fald er det klart, at Naboen ikke har Ret til at begrænse Brugen af Mosen, og det er altsaa ubilligt af Hensyn til Naboen at indskrænke de Vedkommende. Med Hensyn til at man har foreslaaet, at der skal lægges Bei og Afgang saavel til Mosen som til de enkelte Parter, og at der under Udskifningsplanens Udarbejdelse skal tages Hensyn dertil, saa tilstaaer jeg, at jeg ikke ganske forstaaer disse Udtryk, thi er der en Bei, saa er der ogsaa Afgang til Mosen. Om det er Meningen, at man skal have baade en Bei og en Gangsti, er mig uklart. Det er ogsaa uklart, hvad man forstaaer ved Mosen og de enkelte Parter, forsaavidt som de her i Loven ere satte i Modfærdning til hinanden, thi er der en Bei til hver enkelt Part, maa der ogsaa være en Bei til hele Mosen. Med Hensyn til det Punkt, at der skal tages Bestemmelser om Fred paa Mosen i Tørveffæringstiden, saa anseer jeg det uhensigtsmæssigt at optage det i en Udskifningsplan, fordi det hører til de Bestemmelser, som ofte kunne ønskes forandrede, og som ikke med den Lethed ville kunne forandres, som naar det er Gjenstand for mindelig Overeenskomst efter Tid og Leilighed at træffe Bestemmelser desangaaende. — Der staaer endvidere, at der ved Delingen bliver at iagttage, at enhver Lodseier erholder Ret saavel til Græsningen som til Tørveffæret i den ham tillagte Andeel, til hvilken Ende det tilstedes at magelægge Tørvejord mod Græsning, eller Græsning mod Tørvejord i de Tilfælde, hvor Lodseierne ikke i samme Forhold ere berettigede baade til Græsning og Tørveffær. Jeg skal tillade mig at antage, at Meningen med disse Udtryk maa være den, at ogsaa i det Tilfælde, hvor Lodseierne ikke i samme Forhold ere berettigede osv., maa Magelæg foretages; thi at det i de Tilfælde, hvor Lodseierne ere lige be-

rettigede, skulde være udelukket fra Magelæg, medens Saadant i det nævnte Tilfælde skulde være tilladt, kan jeg ikke ansee for rigtig; det er overhovedet en særdeles vanskelig Sag at magelægge to saa ueensartede Dele som Tørvejord og Græsning, og det maa nøiagtig bestemmes, hvorledes saadanne Magelæg skulde foretages, og indenfor hvilke Grændser; thi et vidtgaende Magelæg strider imod det Princip, der er fastholdt i Ministeriets Motiver til det oprindelige Regjeringsudkast, nemlig at Tørvejord skal betragtes som væsentlig forskjelligt fra Græsningsjord.

N. W. Hansen: Med Hensyn til hvad der af den foregaaende ærede Taler blev berørt, at det med Hensyn til de mindre Moser ofte er Tilfældet, at Lodseierne ere saa mange, at Stykkerne blive af et saa ringe Omfang, at derpaa ikke kan fordeles noget Hartkorn eller Gammelstat, og at det er Tilfældet, at Moserne alene ere til Benyttelse for den ene Bruger, og Græsningen henhører under en anden Eier; — saa vil dette forstaaes saaledes efter mit Begreb, at disse Brugere kun have Ret til at benytte Mosen som Tørveffær, og naar dette ophører i Egenkab af saadant, saa falder det samlede Hartkorn over paa dem, som benytte Afgroden alene af den Aarsag, at Hartkornet ikke kan fordeles paa saa smaa Lodder. Saaledes er det Tilfældet, hvor flere eie en mindre Mose i Fællesskab, at der bliver Skatten opkrævet af dem Alle tilsælles, og der bliver Staten opkrævet under een Skattebog. Dette ere Forhold, som jeg undtagelsesviis ikke troer saa let lade sig forandre under denne Lov. Det var blot disse Bemærkninger, jeg vilde gjor overfor den sfoste ærede Taler.

S. Peterfen: Jeg antager, at det er en Skrive eller Trykfeil, naar det hedder i § 5 med Hensyn til Planen, at der skal tages Hensyn til Fred paa Mosen i Tørveffæringstiden. Dette kan affiedkomme Trætter, da det er bekjendt, at der ikke alene behøves Fred, medens der skjæres Tørv, men ogsaa saalænge Tørven ligger paa Pladsen.